

Partnerski odnosi u vaspitanju

LITERATURA

Pavlović Breneselović, D., Pavlovski, T.,
Partnerski odnosi u vaspitanju, Beograd, IPA,
2000, str. 15-24; 169-254.

Termin partnerstvo

- kao vrsta **poslovne celine**, formalizovano udruživanje kroz koje partneri uzajamno dele dobitak ili gubitak u poslu u koji su zajednički investirali (ortakluk)
- kao **odnos** između pojedinaca ili grupa koje karakteriše uzajamna saradnja i odgovornost u postizanju zajedničkih ciljeva

Vaspitač partner detetu

- Da bi neko bio partner, on mora imati zajedničku potrebu, interes, interesovanje, biti na zajedničkom poslu, u zajedničkoj aktivnosti.
- Da bi bio partner, vaspitač mora učestvovati u aktivnostima sa decom.
- Da bi bio partner, vaspitač mora uvažavati ciljeve, potrebe i interesovanja dece.

Karakteristike partnerskog odnosa 1

- **Ravnopravnost** - jednakost u vlastitim pravima, a ne istovetnost prava. To znači da svako ima pravo na realizaciju svojih prava, na izbor, odluku, vlastito mišljenje, predlog i neslaganje u meri u kojoj time ne ugrožava druge.
- **Komplementarnost kroz razmenu** - razlike između partnera su pitanje različitosti (u iskustvu, znanju, osobinama) a ne nejednakosti u raspodeli moći. Partnerski odnos je odnos razmene i dopunjavanja. Interakcija je obostrano korisna i svako u njoj dobija isto kao što i pruža.

Karakteristike partnerskog odnosa 2

- **Kompetentnost:Uvažavanje** - Autorit se ne bazira na moći i statusu već na kompetencijama. Svako može da ispolji sebe i svoje kvalitete i dalje ih razvija. Svako izgrađuje svoj autoritet na bazi svojih sposobnosti, osobina, kompetencija i to čini osnov za uzajamno poštovanje i poverenje.
- **Autentičnost** - Svako je ličnost sa sopstvenim potrebama, karakteristikama, interesovanjima, osobinama, emocijama, i u procesu interakcije one se uvažavaju i uzimaju u obzir. U procesu interakcije ne ističu se, ne negiraju se i ne potiskuju negativni aspekti (negativne emocije, nepoželjno ponašanje, konflikti) već se kanališu i razrešavaju.
- **Demokratskičnost** - Usaglašavanje kroz dijalog, pravila ponašanja, procedure odlučivanja, deljenje odgovornosti, toleranciju, kompromis i izgrađivanje kulture kolaboracije i odgovarajućih struktura

Odlike uspešnog partnerstva

- Usmerenost na odnose : poverenje
(Spremnost da izložimo sebe drugome na osnovu uverenja da će druga strana raditi u našem najboljem interesu*)
- Proces ko- konstrukcije zajedničkog značenja
- Fleksibilnost i permanentno stanje razvoja i evaluacije
- Orijetisanost na jačanje kapaciteta
- Kultura kolaboracije

Šta znači biti odrasli partner malom detetu?

- Dobro poznavati decu,
- Posedovati veliku osetljivost za dečje potrebe, umeti ih prepoznati i uvažavati,
- Posedovati emocionalnu stabilnost i
- Sposobnost vladanja, kontrole sopstvenog ponašanja, verbalnog i neverbalnog izražavanja...

Uspostavljanje partnerskog odnosa u vrtiću

- Preko uloga vaspitača
- Davanjem mogućnosti izbora deci
- Aktivnim slušanjem
- Osobinama komunikacije sa decom

Uloge vaspitača – opšte:

- Čuvar
- Model
- Posmatrač
- Medijator
- Planer
- Organizator
- Dokumentator
- Učesnik ...
- Polazimo od uloga vaspitača, jer od njih u najvećoj meri zavisi uspostavljanje partnerskog odnosa u vrtiću!

Mogućnost izbora deteta / dece

Zašto je važan izbor?

- Aktivan odnos prema životu
- Preuzimanje odgovornosti
- Samostalnost
- Osećanje kompetentnosti
- Samopoštovanje
- Osećanje sigurnosti i kontrole nad situacijom

Karakteristike aktivnog slušanja

- Biti uključen, zainteresovan, pažljivo pratiti ono što se govori;
- Biti nepristrasan – ne procenjivati, već razumeti i uvažavati gledište sagovornika;
- Razumeti – pratiti osećanja govornika, pojasniti, rezimirati.
- Tehnike aktivnog slušanja: ohrabrivanje i uvažavanje, pojašnjavanje, ponavljanje, reflektovanje, rezimiranje.

Veštine razgovora sa decom

- Komunicirajte prihvaćenost
- Tehnika "otvaranja vrata"
- Aktivno slušajte sagovornika
- "Uključenje prijemnika"
- "ti – poruke"
- "ja – poruke"
- Koristite pozitivne iskaze
- Razgovarajte "sa detetom"

Veštine razgovora sa decom – 2. deo

- Komunicirajte na nivou očiju
- Postavljajte jednostavne zahteve
- Pridobijte pažnju deteta pre nego što počnete da mu govorite
- Koristite uobičajene učtive fraze u komunikaciji
- Ne koristite neprijatne reči i izraze

Pozitivne poruke

Karakteristike dobre poruke:

- Jednostavnost
- Jezik koji je jasan i konkretan
- Kontakt očima
- Neverbalna komunikacija
- Proverite da li je poruka shvaćena
- Doputiti i podsticati dečja pitanja

Pozitivne poruke 2

Tipovi pozitivnih poruka

- Pozitivne poruke postojanja
- Za neko delo / aktivnost
- O promeni dečjeg ponašanja

Neverbalna komunikacija

- Rastojanje
- Teritorija
- Izgled
- Upravljanje vremenom
- Gestovi i mimika
- Regulatori
- Paralingvističke osobine
- “govorne poštapalice”

ZADATAK ZA VEŽBU

Pozitivne poruke

1. Pretvorite sledeće zahteve u pozitivne poruke: (do 3 poena)

- Ne viči.
- Ne trči u sobi.
- Ne bacaj loptu u sobi.
- Ne lupaj vratima.
- Ne prosipaj dok jedeš.

2. Smislite bar još dve pozitivne poruke koje se mogu uputiti deci u vrtiću. (do 2 poena)